

Kollaasi

—

kangaskuosisarjan suunnittelu

*Riikka Hoskola,
opinnäytetyö,
2015*

Kollaasi

—

kangaskuosisarjan suunnittelu

*Lahden ammattikorkeakoulu,
muotoilu- ja taideinstituutti,
graafinen suunnittelu,
opinnäytetyö, Riikka Hoskola,
kevät 2015*

Tiivistelmä

Opinnäytetyöni käsittelee kangaskuosien suunnittelua ja toteutusta. Suunnittelin kuuden painokankaan sarjan, joka toteutettiin vaatesuunnittelija Piia Honkasen naistenvaatemallistoon.

Kirjallisessa osiossa käsittelen kankaanpainannon ja suunnittelun historiaa Suomessa. Käyn myös lyhyesti läpi yleistä tietoa painokankaan suunnittelusta. Lopuksi käyn läpi opinnäytetyöprosessin työvaiheet.

Avainsanat

tekstiilisuunnittelu, silkkipaino, digipaino

Abstract

My final thesis is about creating textile prints. I designed six different kind of prints for a fabric. Fashion designer Pii Honkanen used these prints in our collaborative collection.

In the written part I talk about the history of textile design in Finland. I also talk shortly about the basic knowledge of printmaking and textile printing. In the end I explain the different phases of the thesis process.

Keywords

Textile design, silkscreen printing, digital printing

Sisältö

Johdanto	9	Lopulliset kankaat	35
<i>Mikä</i>	9	<i>Palazzo</i>	35
<i>Tavoitteet</i>	9	<i>Väre</i>	35
<i>Miksi</i>	9	<i>Kulmio</i>	35
<i>Käsitesanasto</i>	11	<i>Leo</i>	37
		<i>Skissi</i>	37
		<i>DripDrop</i>	37
		<i>Yhteistyö</i>	40
		<i>Kankaat vaatteiksi</i>	40
		<i>Kuvaukset</i>	40
Yleistä tietoa	13	Lookbook	43
<i>Suunnittelun lähtökohdat</i>	13	Lopuksi	55
<i>Silkkipaino</i>	13	<i>Kiitokset</i>	55
<i>Digipaino</i>	14		
<i>Painoraportti</i>	14	Lähteet	55
<i>Sommittelu ja elementit</i>	14	<i>Kirjalliset lähteet</i>	57
<i>Värisuunnittelu</i>	14	<i>Lähteet</i>	57
<i>Painokangassarjan luominen</i>	14	<i>Sähköiset lähteet</i>	57
		<i>Sähköpostihaastattelut</i>	57
		<i>Kuvalähteet</i>	59
Suomalaisen painokankaan historiaa	17		
<i>1920-luku</i>	17		
<i>1930-luku</i>	17		
<i>1940-luku</i>	17		
<i>1950-luku</i>	19		
<i>1960-luku</i>	20		
<i>1970-luku</i>	22		
<i>1980-luku</i>	22		
<i>1990-luku</i>	24		
<i>2000-luku</i>	24		
Opinnäytetyöprosessi	27		
<i>Aiheena tekstiilisuunnittelu</i>	27		
<i>Tekniikkakokeiluista kankaiksi</i>	28		
<i>Kuosista raportiksi</i>	28		
<i>Värit</i>	30		
<i>Pohjakankaat</i>	30		
<i>Silkkipaino</i>	30		
<i>Digiprintti</i>	33		

Johdanto

Kuva malliston kuvauksista.

Opinnäytetyöni käsittelee kangaskuosien suunnittelua ja toteutusta. Suunnittelin kuuden painokankaan sarjan, joka toteutettiin vaatesuunnittelija Piia Honkasen naistenvaatemallistoon.

Kirjallisessa osiossa käsittelem kankaanpainannan ja suunnittelun historiaa Suomessa. Käyn myös lyhyesti läpi painotekniikoita, joita projektissani käytin. Lopuksi käyn läpi projektini vaiheet; kuinka päädyimme painokankaiden ideoinnista valmiiseen naistenvaatemallistoon.

Mikä

Opinnäytetyöni on kangaskuosisarja. Sarja koostuu kuudesta eri painokankaasta, jotka on toteutettu eri tavoin lyijykynää, vesiväriä, tussia ja marmorointia käyttäen. Projektin alussa lähdin kokeilemalla etsimään erilaisia tekniikoita ja välineitä. Kokeiluiden kautta päädyin työstämään kuoseja ja lopulta karsimaan toimivimmat lopulliset kuosit.

Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä vaatesuunnittelija Piia Honkasen kanssa. Lopputulos on naistenvaatemallisto, joka koostuu viidestä asukokonaisuudesta. Piia käytti vaatemallistossa ainoastaan minun suunnittelemani painokankaita.

Tavoitteet

Tavoitteena opinnäytetyölle oli tehdä kuoseja, jotka toimisivat yhdessä sarjana, mutta myös yksittäisinä kuosina. Yksi tavoitteista oli toteuttaa kangaskuosien naisten kevät/kesä 2016 vaatemallistoon. Tavoite oli myös saada työnäyte kankaasuunnittelusta ja päästä kokemaan mitä kaikkea kuosisuunnittelu pitää sisällään.

Miksi

Kuosien ja patternien teko on aina ollut mielestäni kiinnostavaa ja halusin opinnäytetyöni kautta tutustua aiheeseen paremmin. Tarkoitus oli myös kehittyä suunnittelijana suuntaan, joka itseäni tällä hetkellä eniten kiinnostaa.

Käsitesanasto

Käyttämämme silkkipainon seuloja.

Moodboard

Visuaalinen miellekartta. Esimerkiksi kollaasi tunnelmista, muodoista, väreistä, tekstuureista, materiaaleista.

Patterni

Kuvioista luotu pinta joka toistuu säännöllisesti.

Painoraportti

Mallikerran toistuminen kankaalla reunasta reunaan luoden yhtenäisen kuviopinnan.

Raportti

Painovalmis kuvio, jota toistetaan säännöllisesti halutulla tavalla eri suuntiin.

Digipaino/Digitaalinen tulostus/Digiprintti

Painotekniikka, jolla paperille, kankaalle tai muulle pinnalle tulostetaan kuva suoraan digitaalisesta lähteestä (tietokoneelta).

Seripaino/silkkipaino

Painomenetelmä, jossa väri painetaan kehykseen pingotetun seulakankaan läpi painopinnalle. Seulakankaan avoimet kohdat päästävät värin läpi painettavalle kankaalle.

Pinterest

Sosiaalisen median palvelu, jossa kerätään visuaalisia ideoita ja inspiraatiota ilmoitustaulu-tyyppisiin kansioihin.

Marmorointi

Tässä tapauksessa paperin marmorointi. Tarkoittaa liisterin pinnalle laitettavaa väriä, johon paperi kastetaan. Paperiin jää väri liisterin pinnasta, jälki imitoi kivisiä marmoripintoja.

Kuosi/Kuosimalli

Kuva/kuvio, josta muodostetaan raportti tai patterni.

Vaatemallisto

Useammasta asusta koostuvia vaatteita, jotka muodostavat kokonaisuuden.

Painokangas

Valmis kangas, johon on painettu kuosi.

Painopohja

Pohja jolle kuviota painetaan, tässä tapauksessa siis kangas.

Painomalli/Mallikerta

Valmis (yleensä suorakulmainen) kuosikuvitus, josta tarvittaessa voidaan tehdä painoraportti ennen kuin se painetaan kankaalle.

Käsifilmipaino

Eli silkkipaino.

Op-taide

Taiteen suuntaus, joka käytti välineenään optisia illuusioita. Tutki liikkeen ja havaintojen olemusta. Pelkistetyimmillään voidaan sanoa olevan kokemus näkemisen toiminnasta.

Pop-taide

Mielikuvia haettiin populaarikulttuurista. Inspiraationa toimi massoittain tuotetut kulutustavarat, elokuvat, mainokset ja popmusiikki.

Lookbook

Kokoelma valokuvia, joka esittelee mm. vaatemallistoa.

Yleistä tietoa tekstiilisuunnittelusta

Luomaamme moodboardia alun suunnitelmista.

Suunnittelun lähtökohdat

Painokankaan suunnittelu alkaa ennen kaikkea markkinoiden kartoittamisesta, suunnittelun lähtökohdtien, sekä kohderyhmän määrittelemisestä. Teollisessa tuotannossa toimiessa on tärkeää perehtyä kansainväliseen tarjontaan, messuihin, ennusteisiin ja julkaisuihin. Taidekäsitteellisen lähtökohdiana voi toimia oma intuitio. (Pellonpää-Fors, 2009, 13)

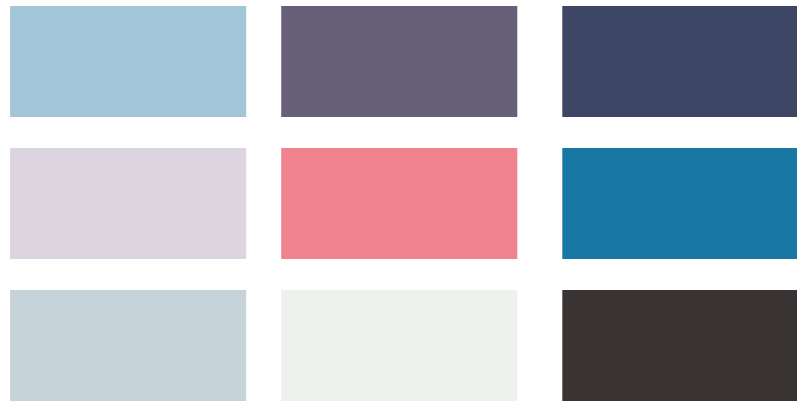
Kohderyhmän rajaamisen helpottamiseksi voi käyttää visuaalisen miellekartan luomista. Jos sanallisesti on hankala kuvata kohderyhmää voi mielikuvien konkretisoituminen ja kuvaaminen visuaalisesti selkeyttää suunnittelun lähtökohdita.

Alun ajatukset kankaista on hyvä työstää myös visuaaliseen muotoon tekemällä esim. kollaasia tunnelmista, muodoista, väreistä, tekstuureista, materiaaleista. Moodboardin luonti helpottaa keskustelua tilaajan tai yhteistyökumppanin kanssa. (Pellonpää-Fors, 2009, 102)

Silkkipaino

Silkkipainossa tärkein väline on painokaavio, joka on suorakulmainen kehys. Tähän kehykseen on pinnotettu seulakangas. Seulakankaan avoimet kohdat päästävät värin siirtymään kankaalle. Värin levittämiseen seulakankaalle ja sen läpi käytetään raakelia.

Kaaviopainanta rantautui Suomeen 1929 ja kaaviopainannalla oli mullistava vaikutus painokangassuunnittelussa. Nykyisessä teollisessa kaaviopainannassa erotetaan laakapainanta ja rotaatiopainanta. Laakapainannassa tasomainen kuviokaavio laskeutuu vaakatasoon kankaalle, jonka jälkeen raakeli työntää värin kankaalle. Rotaatiopainannassa kaavio on lieriön mallinen ja kangas liikkuu painopöydällä lieriön alla jättäen kankaalle painokuvion. (Pellonpää-Fors, 2009, 21)

Pomintoja kansainvälisestä väriennusteesta. Kokosin tähän sävyjä joita mallistossamme on esillä.

Digipaino

Digitaalinen tulostus on uusin ja tarkin tapa painaa kangasta. Digitaalisessa tulostuksessa painomalli siirtyy suoraan kankaalle tietokoneelta yksityiskohtaisemmin kuin millään muulla painotekniikalla. Värimäärässä ei ole rajoituksia samalla tavalla kuin muilla tekniikoilla painettaessa. Muita etuja muihin tekniikoihin verrattuna on raportin koko; raportti voi olla niin korkea kuin tietokoneen muisti pystyy käsittelemään. (Pellonpää-Fors, 2009, 24)

Painoraportti

Kankaantekoon liittyy toistamisen perjaate; mallikertaa toistetaan kankaalle. Raportin malli riippuu kuosista, käyttötarkoituksesta, sekä valitusta painomenetelmästä. Suunnittelutyön alussa kanattaa olla tietoinen valitusta painotekniikasta ja sen luomista rajoituksista, kuten raportin koosta ja mahdollisesta värimäärästä. Suunnittelun alussa ei kannata näiden seikkojen kuitenkaan rajoittaa luovaa suunnittelutyötä.

Suunniteltaessa metrikankaita pyritään saumattomaan kuosin toistumiseen käyttötarkoituksesta riippumatta. Voidaan ajatella, että onnistuneessa lopputuloksessa yksittäinen mallikerta ei ensisilmäyksellä juurikaan erotu. Toisaalta mallikertaa voidaan myös tietoisesti käyttää erottuvana elementtinä; esim. Marimekko. (Pellonpää-Fors, 2009, 101)

Sommittelu ja elementit

Niinkuin maalauksessa, kuvassa ja esimerkiksi taivossa, myös kankaan suunnittelussa täytyy miettiä elementtien vaikutusta toisiinsa. Pinnan rytmi syntyy elementtien suunnasta ja tiheydestä toisten elementtien suhteen. Saman elementin toistaminen eri kokoisena tai värisenä synnyttää perspektiivivai-

kutelman. Toistosta syntyviä efektejä voi olla mm. valo, varjo, liike, syvyytsvaikutelma ja suunta. (Pellonpää-Fors, 2009, 126)

Värisuunnittelu

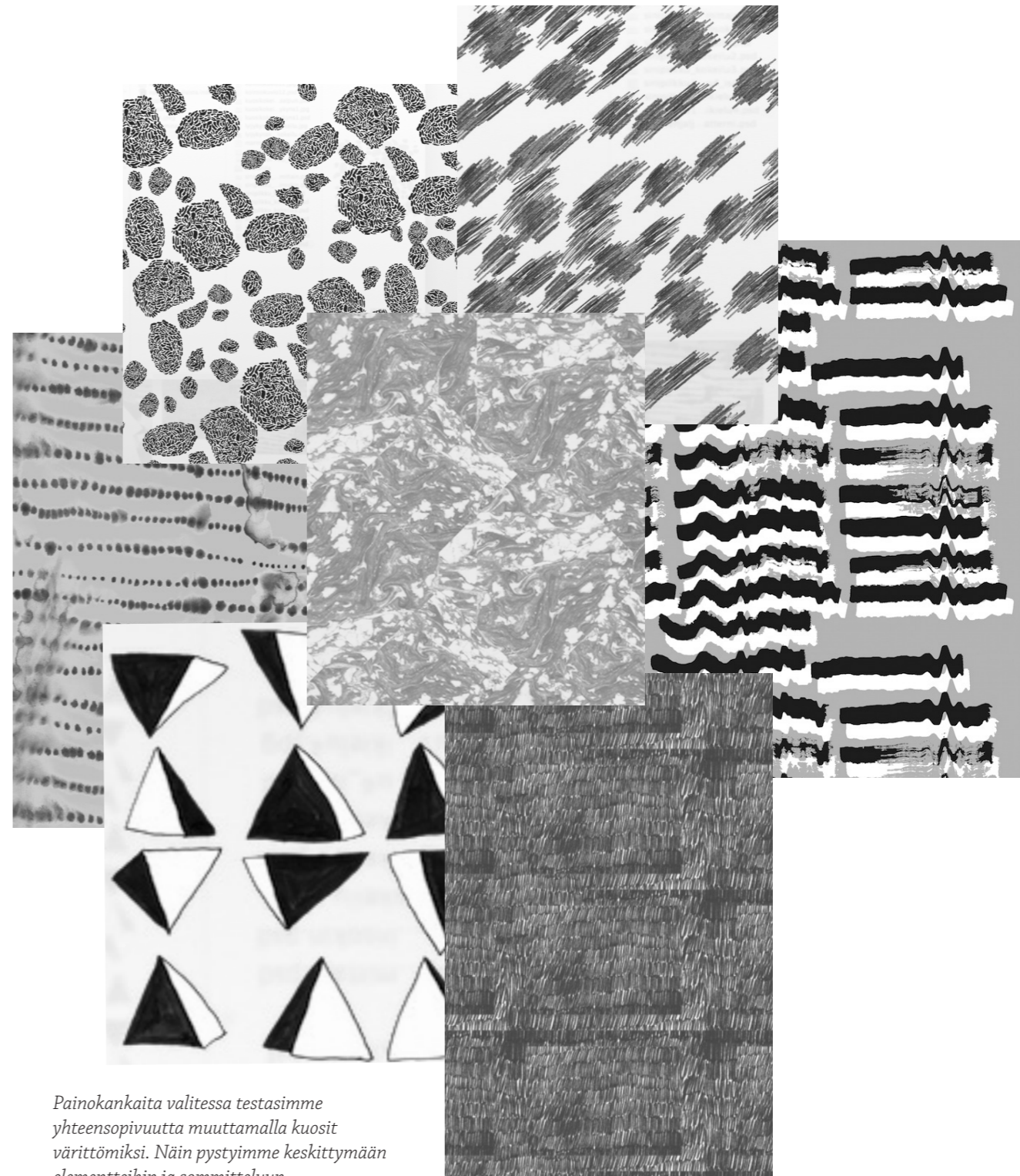
Painettu väri rajautuu kankaassa toiseen painoväriin tai kankaan pohjaväriin tai molempiin. Väriälinnat vaikuttavat kankaan rauhallisuuteen tai levottomuuteen. Väriälinnat aiheuttavat myös sommittelun lailla erilaisia efektejä, kuten perspektiivi vaikutelmaa, valoa ja varjoa. (Pellonpää-Fors, 2009, 131)

Kankaan suunnittelussa suunnittelijan täytyy unohtaa omat mielleväritykset ja asettua kohderyhmän asemaan, sillä värimieltymykset ovat subjektiivisia (Pellonpää-Fors, 2009, 131).

Helpotusta suunnittelijan työhön tuovat väriennusteet. Kansainvälisissä tapaamisissa koottu yhteinen ennuste, jolla ennakoitaa noin puolentoista vuoden kuluttua vallitsevaa tilannetta. Eri alojen valmistajat, joiden tuotteissa värillä on merkittävä osa, seuraavat näitä ennusteita. Niin lankateollisuus kuin kutova ja neulova teollisuus seuraa ennusteita. Näin luonnollisestikin vallitsevat ennusteet näkyvät kaupissa ja kaduilla. (Pellonpää-Fors, 2009, 132)

Painokangassarjan luominen

Yhtenäisen painokangassarjan synnyttäviä tekijöitä ovat mm. yhteensointuva väritys sekä muotokieli. Rikastavia tekijöitä kuosisarjassa voi olla vaihteleva kuvioiden ja elementtien suhde, rytmi, liikkeen ja staattisuuden vaihtelu. On tärkeää löytää tasapaino kuosisarjan yhtenäisyyden ja rikkovien elementtien suhteen, jotta sarja on yhteensopiva muttei tylsä. (Pellonpää-Fors, 2009, 136)

Painokankaita valitessa testasimme yhteensopivuutta muuttamalla kuosit värittömiksi. Näin pystyimme keskittymään elementteihin ja sommitteluun.

Suomalaisen painokankaan historiaa

Suomessa teollisen painokangastuotannon aloitti Forssa-yhtiö vuonna 1861. Ensimmäisiä Forssassa painettuja kankaita oli Miljoona -housukankaaksi kutsuttu englantilaisen lordin liituroitakuosia jäljittelevä kangas. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 18, 20)

1890-luvun nousukaudella suomalainen teollisuus pyrki kohti omaleimaisuutta. Forssassa tämä tarkoitti itsenäisempiä mallistoja, joka käytännössä tarkoitti, että ulkomaalaiset asiantuntijat sovelsivat olemassa olevia painomalleja. Painomallit hankittiin malliatelieista mm. Englannista, Itävallasta ja Sveitsistä. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 22, 23)

Ensimmäisen maailmansodan aikana kansainvälinen talous muuttui epävarmaksi. Materiaalipulan vuoksi painovärien saanti oli hankalaa. Tilanne korjaantui kuitenkin ensimmäisten sodan jälkeisten vuosien jälkeen. Sodan jälkeen ostavan yleisön maku muuttui ja malliateljeet tuottivat romanttisen eksotiikan ihailun sijaan art deco -tyylisiä, sekä kukallisia Liberty -kuoseja koko Eurooppaan. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 25, 33)

Suomen itsenäistymisen myötä suomalaisuudesta tuli uudella tavalla ajankohtaista. Suomen Käsitöiden Ystävät Ry markkinoi geometristä, kansallistieteellisiin malleihin perustuvaa tyyliä suomalaisen muotokielen ilmentymäksi. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 34, 35)

1. Huivikretonki vuodelta 1925.
2. Flanet Parma -kangas vuodelta 1925.
3. Ilmeisesti Kaj Franckin suunnittelema kuosi 1930-luvulta.
4. Aino Aallon suunnittelema kuosi Artek Oy:lle 1936.
5. Suoma Särmin kuosi 1930-1940-lukujen vaihteesta.
6. Ilmeisesti Sivi Rytkösen kuosi 1940-luvulta.
7. Eva Taimin Niittykukkia-kangas.
8. Eva Taimin Piha-kuosi vuodelta 1947
9. Eva Taimin Jäkälä-kuosi vuodelta 1949.

1920-luku

Painokankaiden mallit vaihtuivat yhä nopeammin 1920-luvulla. Kuluttajien huomiosta kamppaillessa piti tarjolla olla erilaista valikoimaa kuin ennen. Tummiin värisävyjen ja koukeroisten kuvioiden aikakausi kesti muutamia vuosia. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 34)

Vuonna 1926 Porin puuvilla Oy nykyaikaisti tehdastaan. Tämä oli nyt toinen kangaspaino maassamme Forssan tehtaan lisäksi. Forssassa ja Porissa alettiin kiinnittää enemmän huomiota kankaiden kuoseihin, sillä ulkomainen kilpailu oli kovaa. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 35)

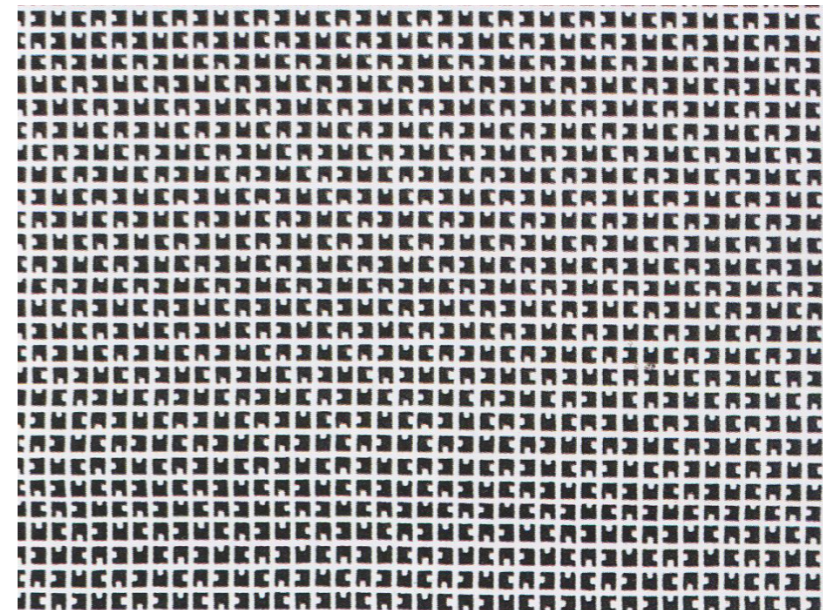
1930-luku

1930-luvulla painokangassuunnittelu alkoi modernisoitua tekniikan ja koulutuksen uudistuttua. Myös ensimmäiset teollisuuden painokangassuunnittelijat aloittivat työnsä näihin aikoihin.

Pohjoismaissa alaa valtasi käsifilmipaino ja esimerkiksi puuvillateollisuus kiinnostui käsifilmipainon tuomista taiteellisista mahdollisuuksista. Samoihin aikoihin yleinen kiinnostus painokankaita kohtaan lisääntyi. Käsifilmipainon myötä monet suomalaiset taiteilijat ja muotoilijat kuten Aino Aalto, Kaj Franck, Nora Henschel, Marita Lybeck, Eva Taimi, Charlotte Handlin ja Suoma Särmi suunnittelivat yksittäisiä kangasmalleja teollisuuteen. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 36, 43, 44, 46-49)

1940-luku

Sodasta johtuen 1940-luvun alun kangasmallistot noudattelivat edellisten vuosikymmenten linjoja. Säännöstely alkoi 1940 syksyllä ja jatkosodan alettua lakkautettiin siviilitarkoituksia palveleva tuotanto kokonaan. Raaka-ainepula laittoi kekseliäisyyden koetukselle ja korvaavia materiaaleja kehiteltiin. Esimerkiksi pellavan riittämättömyys johti paperikankaan keksimiseen.

Elissa Aallon kuosi Patio vuodelta 1955.

1.

2.

1. Vuonna 1953 Vuokko Nurmesniemen kuosi Tiibet oli ensimmäisiä abstracteja geometrisiä suuren yhtenäisen väripinnat omaavia kankaita.
2. Maija Isolan Putkinotko ja Ruusupuu kuosit vuodelta 1957.

“Ei ole aivan tavallista, että uudenaikaisessa, pitkälle mekanisoidussa tehdaslaitoksessa tapaa osaston, jossa vallitsee puhtaasti taiteellinen ilmapiiri, jossa pöydät ovat täynnä mitä kauneimpia piirroksia ja maalauksia ja jossa viisi viehättävää taiteilijataria ahertaa aamusta iltaan kauneutta, värejä ja siroja muotoja luoden” (Yhdyslanka, 5-6/1953)

Pula-ajan kuosit olivat poikkeuksetta niukkavärisiä, koristeellisia ja taiteellisia. Painokankaissa oli näkyvissä paljon painopohjaa, sillä painoväri oli kallista ja vaikeaa saada. Painokangastuotanto siviilitarkoituksiin käynnistyi uudelleen vuonna 1945. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 59, 69)

Vuonna 1944 Kaj Franck ja Eva Taimi aloittivat yhteistyön ja työskentelyn Helsingin Taidenäyttelyssä. Frankin tyyli oli romanttisen rönsyilevä ja Taimen rooli oli pelkistää Frankin kuosit.

Sodan aikana korvikekangasta painanut Printex Oy siirtyi vuonna 1949 Viljo Ratian omistukseen. Myöhemmin Armi Ratia loi tämän yrityksen pohjalta Marimekko Oy:n. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 59, 60, 61, 62)

1940-luvun tyyliksi muodostui kuviodien runsaus ja heleys. Kaikki mahdolliset kukat, ruutuina, raitoina, kimppuina, pohjakuviona tai yksittäin olivat ajan mukaisia. Myös muodin muutokset alkoivat vaikuttaa Suomessakin painomalleihin. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 62, 63)

1950-luku

1950-luvulla muodin muutokset johtivat siihen, että kuosien aiheet muuttuivat yhä abstraktimpaan suun-

taan. Taiteilijat saivat toimia teollisuuden suunnittelijoina laajemmin kuin koskaan aikaisemmin. Taiteilijan tehtävä oli piirtää mallit, mutta taiteilija sai jäädä sivuun muusta päätöksenteosta. Insinöörit ja värimestarit vastasivat värisävyjen sekoittamisesta sekä painamisesta. Tehtaiden värivalikoiman päättivät tehtaiden johtajat.

Poikkeuksen teki Armi Ratia vuonna 1951 perustaessaan Marimekko

Oy:n. Yrityksen omalaatuinen tyyli uudisti mielikuvia painokankaasta, mutta myös suomalaisesta elämäntavasta. Marimekosta muodostui tulevina vuosina Suomen tunnetuin ja kansainvälisesti humiota saavuttanut sisustus- ja vaatekankaiden valmistaja. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 68, 75, 77)

1950-luvulla painomalliteljeet yleistyivät teollisuudessa ja niiden ensimmäiset toimivuodet olivat kokeilujen aikaa.

Nuoret suunnittelijat saivat painomallejaan tuotantoon harvakseltaan, sillä kuosikokoelmat perustuivat vahvasti perinteisiin ja hyvin myyviin vanhoihin painomalleihin. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 79,80)

Jälleenrakennuksen edetessä myös julkisten tilojen sisustustekstiilien tarve lisääntyi. Ajan arkkite-

tehtuuri vaikutti vahvasti painomalleihin ja kuosit muuttuivat suoraviivaisemmiksi. Aino Aallon ja Kaij Franckin 1940-luvulla Artec Oy:ssä suunnittelemat kuosit siirtyivät syrjään Elissa ja Alvar Aallon modernien kankaiden ja tapettien myötä. Aaltojen sisustus-kankaat Sienna, Varjosienna ja E.A edustivat uutta geometristä ja niukkaeleistä sommittelua. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 81)

*“Mieluiten tekisin maalauksia,
jotka eivät lopu koskaan”
-Maija Isola*

1960-luku

1960-lukua voidaan pitää kangassuunnittelun kultakautena. Kiinnostus uusiin materiaaleihin ja tekniikoihin vaikutti vuosikymmenen tyyliin. Kuoseissa oli nähtävissä taiteen ja kulttuurin ilmiöitä, murrettujen värien koristeellista slaavilaisuutta ja kirkkaiden värien hippikuoseja. Nykyaiteen ilmiöt op-taide ja pop-taide vaikuttivat suunnitteluun. Kuoseihin ilmestyi psykedeelisiä kuvioita ja voimakkaita värejä.

Kuluttajien värimielitykset muuttuivat merkittävästi 1960-luvun alussa. Ennen harvinaisina käytöväreinä pidetyt kirkkaat keltaiset, oranssit ja punaiset tulivat suosioon. Tähän saakka asuinhuoneistoissa oli suosittu vaalean sävyisiä beigen ja ruskean eri sävyjä. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 95, 97, 106, 107, 115)

Painokankaiden pohjamateriaalit moninaistuivat ja tähän asti peruslaatuna käytetty lakanakangas ja luonnonkuitukankaat saivat väistyä uusien materiaalien tieltä. Markkinoilla oli sekoitekankaita, polyesteriä, nailonia, crimpleneä sekä teryleeniä. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 106)

Forssan ja Porin tehtailla suunnittelijat saivat nyt määrittää omien kuosiensa värit, näin luonnoksen idea välittyi lopulliseen kankaaseen paremmin. Marimekolla tekniikka oli aina seurannut suunnittelijoiden visioita ja suunnittelijat olivat itse saaneet alusta asti olla vaikuttamassa kuosin lopputulokseen. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 97, 99)

Markkinat suosivat nyt yhä nopeampaa muodin muutosta. Tehtaat investoivat laakapainokoneistoon. Kuosien kiertonopeuden kasvaessa pystyttiin tekemään pienempiä tuotantosarjoja. Painokankaiden suosio kasvoi ja 1960-luvulla monet tekstiilitaiteilijat ja suunnittelijat perustivat osaamistaan hyödyntäviä yrityksiä. Ateljeet pyrkivät tuottamaan oman mallivarastonsa suunnittelijoidensa avulla, vaikkakin naturalistiset ruusu- ja kukkakuvioi-

1. Kaarina Kalliomäen Keisarin puutarhassa-kuosi 1965.
2. Maejatta Metsovaaran Kukka vuodelta 1963.
3. Maija Isolan Kaivo vuodelta 1964.
4. Raili Konttisen optinen kuosi 1967-1969.
5. Annika Rimala suunnitteli vuonna 1968 tasaraitatrikoon. Tämä johti uuteen vaiheeseen kuosien suunnittelussa. Tasaraitaa käytettiin kokonaisvaltaisesti sukista t-paitaan.

Jukka Vesterisen ja Sirkka Ilvon geometrisiä kankaita 1974 ja 1977.

set painomallit hankittiin edelleen eurooppalaisista malliatelijeista. Tuotannon kasvun myötä Porissa ja Forssassa tarvittiin 1960-luvulla uusien taiteilijoiden työpanosta ja uusia kangasmalleja. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 97, 98, 100)

Kuosivalikoimaa pyrittiin luomaan yhtenäisemmäksi kokonaisuudeksi, sillä vuosikymmenen alussa painokangaskokoelmat koostuivat huonosti yhteensopivista kuoseista. Nyt yritettiin luoda kuluttajalle valmiita tuotepaketteja. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 103)

Yritykset tahtoivat suunnitella ennakolta kokoelmiaan ja ennustaa tulevan tuotannon suuntaviivoja. Tarve synnytti vuonna 1963 perustetun kansainvälisen Intercolor-värijärjestön. Järjestön tehtävänä on koota tulevien kausien värien linjaukset tulevaisuudeksi kahdeksi vuosittaiseksi ennusteeksi tekstiili- ja vaateollisuudelle. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 106)

1970-luku

1970-luku alkoi 1960-luvun lopun viitoittamalla tiellä. Edelleenkin jättikukat ja valtavat kokoiset raportit olivat suuressa suosiossa. Muodissa olivat myös tummanruskean ja vihreän sävyt, sekä voimakkaat oranssi ja punainen. Jättikukkien rinnalle tulivat myös tiukat geometriset ja arkkitehtoniset painokankaat.

Vuosikymmenen puolivälissä kukat muuttuivat jälleen luonnollisemmiksi ja vähitellen myös kuvio koko pieneni. 1970-luvun lopulla tyyli muuttui suorastaan minimalistiseksi.

1970-luvun alussa ostavan yleisön tärkein valintakriteeri oli kaunis kuosi ja sopivat värit, vuosikymmenen lopulle tultaessa tärkeysjärjestys muuttui ja tärkein kriteeri oli sopiva laatu, ja sen jälkeen väri ja kuosi. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 129, 138)

1970-luvulla painokangassuunnittelun saralla yleistyi myös freelance-suunnittelu, jolloin freelanceiden toimeentulo oli taattu niin Suomessa, kuin myös kansainvälisillä markkinoilla. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 134)

Kotien vaurastuminen näkyi huonelukujen kasvamisena ja näin lapset saivat omat makuuhuoneensa. Lastenhuoneiden sisutukseen panostettiin ja tehtaat kehittivät erityisiä lastenkuosikokoelmia. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 131)

1980-luku

Vaaleat pastellivärit sekä pienet ja neutraalit kuosit määrittivät vuosikymmenen alkua. Tämän lisäksi mustavalkoiset graafiset ja arkkitehtoniset kuosit olivat suosittuja. Vuosikymmenen loppua kohden lisääntyi mustan pohjavärin, helmiäis- ja metallipintojen käyttö. Tekniikka mahdollisti nyt myös värimäärän lisäämisen. Oli kuoseja, joissa käytettiin jopa 47:ä painoväriä. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 161, 165)

Kansainväliset trendit olivat yleismaailmallisempia ja ilmiöt kulkeutuivat nopeasti myös Suomeen. Tämä johti tilanteeseen, jossa suomalainen design ei enää erottunutkaan omaleimaisena skandinaavisena tyylinä. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 172, 173, 165)

Kankaiden maahantuonti lisääntyi johtuen kilpailutilanteen kiristymiseen. Tuontikankaiden hinnat olivat alhaiset ja suomalaisten tekstiilitehtaiden toiminta oli vaakalaudalla. Suomalaiset korostivat tuotteiden korkeaa suunnittelun laatua ja brändäsivät suunnittelijat markkinoinnin työkaluiksi. Myös suunnittelijan työ muuttui entistä kaupallisemmaksi, kuluttajien ja kaupan tarpeita kuunneltiin tarkasti. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 163, 164, 166)

1. Marjatta Metsovaara oli tunnettu suurista painokuoseistaan.
2. Pirkko Hammarbergin Optinen omena vuonna 1973.
3. Inka Kivalon Arvoitus vuodelta 1986.
4. Anneli Airikka-Lammin kuosi vuodelta 1983.
5. Satu Montanarin Haiku ja Tulikipinä 1985, Laura Isoniemen Kuukivi 1987 ja Virpi Syrjä-Piironen Hefaistos 1988.

1. Pirjo Kääriäisen kuosi vuodelta 1991.
2. Kirsi Niinimäen Haiku vuodelta 1996.
3. Sirkka Sivenin ja Kaarina Berglundin kankaita 1990-luvun alusta.

1990-luku

Vuosikymmeneen mahtui monia erilaisia tyylejä. Edellisen vuosikymmenen suosikit hallitsivat vielä 1990-luvun alussa. Vähitellen selkeä, skandinaavinen muotokieli palasi. Suurikuvioidet, mustapohjaiset kuosit, sekä helmiäisvärien käyttö oli näyttävästi esillä. Vuosikymmenen lopulla retrobuumi valtasi koko Suomen ja vanhoja painomalleja otettiin uudelleen tuotantoon. Maija Isolan Unikko lanseerattiin uudelleen markkinoille ja Marimekko nousi vaikeuksista retrobuumin myötä uudelleen nousuun. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 187, 190, 196)

1990-luvun kuosisuunnitteluun vaikutti vahvasti tietokoneistuminen ja vuosikymmenen lopussa tekniikan kehittyessä myös digitaalinen tulostus suoraan kankaalle oli mahdollista. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 190, 191)

Kankaiden tuotantoa siirrettiin yhä enemmän halvempiin maihin. Valmistusmaan sijaan korostettiin suomalaista suunnittelua, tuotemerkkejä ja brändejä. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 189)

2000-luku

2000-luvun alussa retrobuumi jatkui. Tekstiiliyritykset hakivat retrokuosien rinnalle raikastusta palkkaamalla uusia nuoria suunnittelijoita. Suunnittelun muotokieli pelkistyi tietokoneellistumisen johdosta ja lähes kaikki painokankaat suunniteltiin tästä lähtien osittain tai kokonaan tietokonetta käyttäen. Digitaalinen tulostus kankaalle yleistyi ja antoi vapaita mahdollisuuksia suunnittelijoille. Kuvioiden painaminen mille tahansa materiaalille oli mahdollista ja painokangassuunnittelu laajeni pintasuunnitteluksi. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 203, 205, 207)

Kankaiden suunnittelu levisi eri alojen osajille; nyt painokankaita suunnittelevat vaatesuunnittelijat, graafiset suunnittelijat, sisustusarkkitehdit jne. Rajoja ylitetään ennakkoluulottomasti ja nuorella suunnittelijasukupolvella oli vahva usko tekemiseensä. Useita pieniä painokankaita tuottavia suunnitteluyrityksiä syntyy. (Niinimäki & Saloniemi, 2008, 205)

4. Maija Isolan klassikkokuosi Unikko lanseerattiin uudelleen retrobuumin myötä.

5. Kristiina Isolan kuosi Metsänväki vuodelta 2008.

6. Maija Louenkari uudisti painokankaan ilmettä graafisilla painokuoseillaan vuonna 2003. Louenkarin kertova ja kuvaileva painokangassuunnittelu sai pian seuraajia.

Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessi alkoi ajatuksesta painokangas-
gassarjan teosta. Halusin päästä tekemään kangas-
kuoseja ja kokeilemaan onneani painokankaiden
teossa. Aiheseminaarissa ideani oli saada projektiin
mukaan vaatesuunnittelija, jotta lopputuote olisi oi-
keat tuotteet, eikä vain ajatus kankaiden käyttömah-
dollisuuksista.

Aiheena tekstiilisuunnittelu

Nykyään graafisten suunnittelijoiden työkenttä on
laaja, rajoja ylitetään ennakkoluulottomasti. Ei ole
epätavallista, että graafinen suunnittelija työskente-
lee niin kankaiden kuin erilaisten tuotteiden suun-
nittelun parissa.

Oma lähtökohtani kankaansuunnitteluun lähti in-
tohimosta luoda kuvituksia ja patterneita. Minul-
le on luontevaa piirtäminen ja maalaaminen, mut-
ta mistä todella nautin on kokeilla ja inspiroitua eri-
laisista tekniikoista ja välineistä. En tahdo jämähtää
paikoilleni vanhaan ja tuttuun tekniikkaan tai suun-
nittelun alaan. Tämän vuoksi projekti oli minulle he-
delmällinen ja pääsin kokeilemaan monia minulle
uusia tekniikoita.

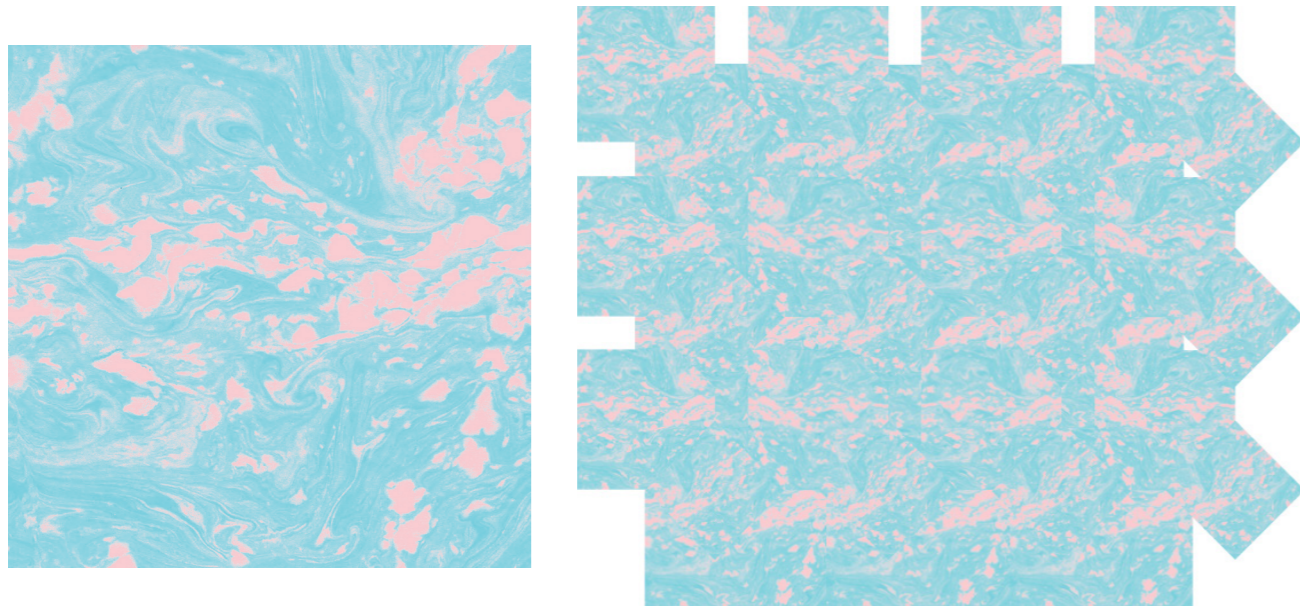
Projektin aloitus

Projekti alkoi kohderyhmän rajaamisella ja kohdalla-
ni se tarkoitti käytännössä tarjontaan perehtymistä,
sekä ennusteiden ja julkaisujen selailua. Koska suun-
nittelemani kankaat eivät ole menossa teolliseen
tuotantoon, koin suunnittelun vapaammaksi ja näin
luotin vahvasti omaan intuitioon valinnoissani.

Olin kerännyt kankaista visuaalista moodboardia
Pinterest-nimiseen palveluun ajatuksistani, tyyleis-
tä, värimaailmasta, tekniikoista ja visioistani. En-
simmäisellä tapaamisella kävimme Piian kanssa mo-
lempien kokoamia moodboardia läpi ja kokosimme
yhteisen moodboardin toiveistamme ja ajatuksista.
Kävimme ideoita läpi ja löysimme nopeasti yhteisen
sävelen. Molemmat saivatkin toteuttaa ideoitaan va-
paasti koko projektin ajan.

*”En missään tapauksessa näe
kuviota ikään kuin vain koristeena,
vaan se voi yhtä hyvin olla tuotteen
olennaisin osa, jos näin halutaan.”
-Aino-Maija Metsola*

Kuvia projektin aikana karsiutuneista kuoseista

Palazzo-marmorikuvion rakentumista kuosiksi. Vasemmanpuolen neliötä eritavoin toistamalla loin kuosin painoraportiksi. Oikealla puolella näkyy, kuinka toistuminen on rakennettu.

Ajatus oli aluksi tehdä kokeiluja marmoroinnilla, tussilla, lyijykynillä, vesiväreillä ja myös valokuvaa käyttäen. Projektin edetessä esimerkiksi valokuvan käyttö jäi kokonaan pois kuosien paljouden takia. Kokeiluita tuli runsaasti ja jo tässä vaiheessa karsinta oli hankalaa. Tekniikkamme karsinnan suhteen menikin niin, että Piia oli ns. asiakkaan asemassa ja valitsi kuosit, joita tahtois käyttää mallistossaan. Olin ratkaisuun tyytyväinen ja lähes samaa mieltä kaikista jatkotyöstöön valituista kuoseista.

Monissa vaiheissa oli paljon etua siitä, että tein projektia yhteistyössä toisen luovan ihmisen kanssa ja pystyimme keskustelemaan ongelman tai pulman tullen ja vaihtamaan mielipiteitä. Näin projekti ei jäänyt paikoilleen pitkiksi ajoiksi, vaan keksimme yhdessä nopeasti ratkaisun pulmaan kuin pulmaan.

Tekniikkakokeiluista kankaiksi

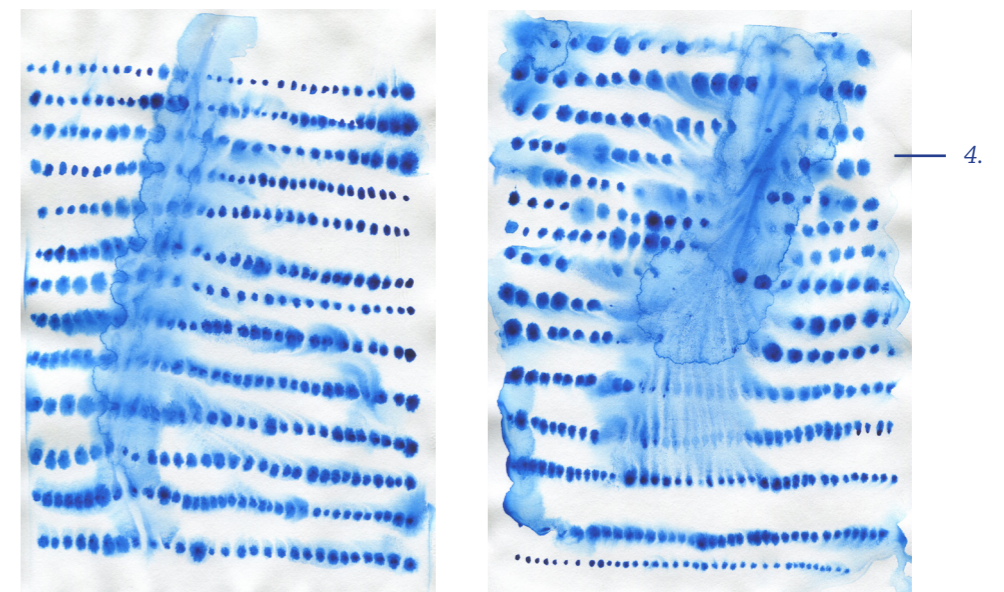
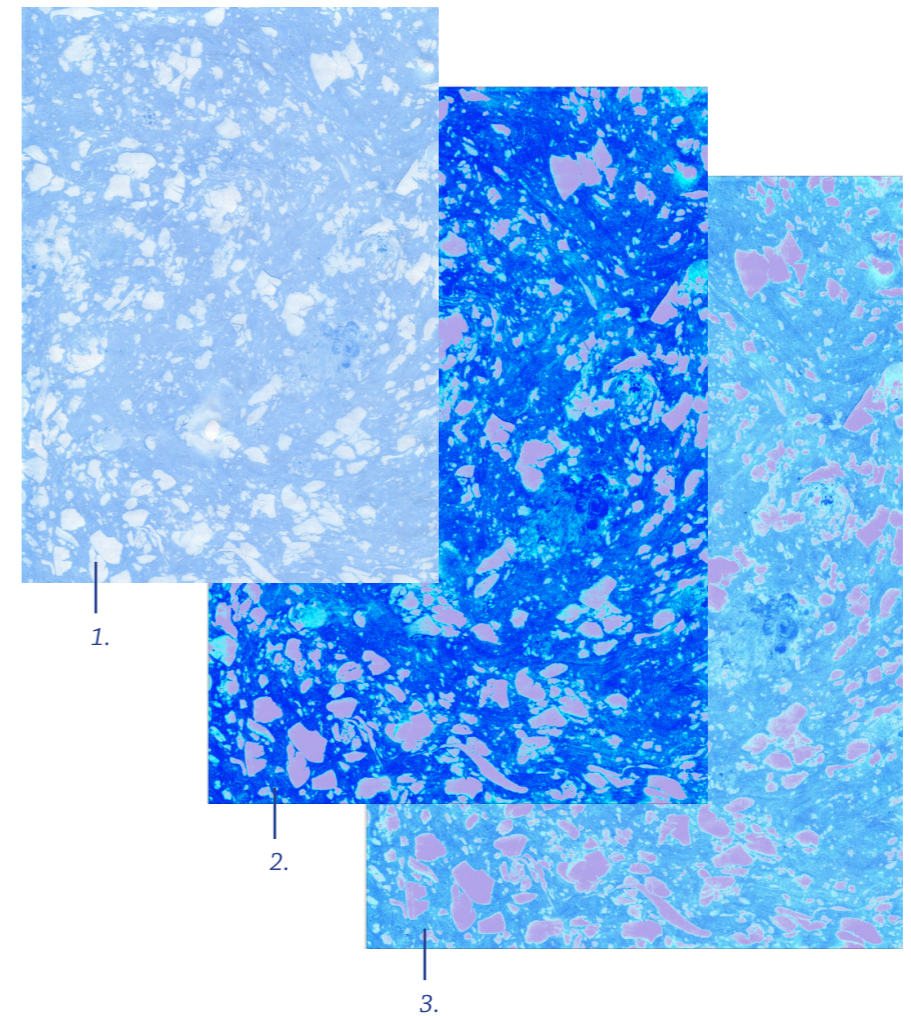
Lähdin kokeilujen kautta testaamaan erilaisia tekniikoita ja välineitä. Jokaisen kuosin valmistamisen aloitin rohkeasti vain tekemällä. Käytännössä tämä tarkoitti tussien, vesivärien ja maalien kokeilua paperilla. Mitä enemmän tein kokeiluja, sitä enemmän sain uusia ideoita ja ruokin tällä tavoin omaa tekemistäni eteenpäin. Kun olin tyytyväinen paperille saatuun kuvioon tai pintaan, skannasin teoksen tie-

tokoneelle. Tietokoneella lähdin vapaasti kokeilemaan erilaisia väri variaatioita. Tietokoneella värien muuntelu kävi nopeasti ja sain hetkessä kokeiltua erilaisia väriyhdistelmiä. Seuraavaksi lähdin tietokoneella kokeilemaan erilaisia tapoja toistaa kuvioita. Tapani työskennellä oli nopea ja kuoseja syntyi projektin aikana runsaasti. Kokeilujen kautta päädyin lopullisiin kuoseihin.

Kuosista raportiksi

Kuosin toistuminen kankaalla, eli painoraportiksi teko on oleellinen osa painokankaan suunnittelua. Onnistuneessa painoraportissa kuosin toistumiskohdasta ei ensisilmäyksellä erota. Toisaalta toistumista voidaan käyttää selvästi näkyvänä elementtinä. Eritavoin kuoseja toistamalla löysin jokaiseen kuosiin toimivan raporttirakenteen. Ainoastaan päänvaivaa aiheutti Drip Drop-vesivärikuosi. Kuosin leviäminen ja sattumanvaraisuus vaikeutti kuosin tekoa painoraportiksi huomattavasti. Lopulta pitkän työstön jälkeen aloin olla tyytyväinen kuosin toistuvuuteen.

Rajoittavia tekijöitä raporttikoon suhteen oli itsepainettavien kankaiden kohdalla seulan koko. Digi-painatuksessa kuosin ei tarvitse olla raportissa, mutta (Palazzo) marmori- ja (Drip Drop) vesivärikuosit tein siitä huolimatta säännöllisesti toistuviksi.

1. Alkuperäinen marmoroitu paperi.
2.-3. Tietokoneella värien muuttaminen oli helppoa ja nopeaa.
4. DripDrop-kuosin alkuperäiset vesivärimaalaukset.

Värit

Tein kaikkiin kuoseihin useita eri värikokeiluja ja pohdimme yhdessä Piian kanssa myös vaihtoehtoja. Käytössämme oli myös tulevan kesän väriennusteet, joista katsoimme suuntaa värien käyttöön. En suoraan ottanut värejä ennusteista, mutta sain sieltä vahvistusta omille ajatuksilleni ja tuntumalle siitä, mitkä voisivat olla hyvät värit 2016 kevät/kesän mallistoon.

Lopulliset värit kaikkiin kuoseihin päätin vasta, kun olimme valinneet lopulliset kuosit. Näin sain yhtenäiset värit painomalleihin. Yhteensopiva väritys kuoseissa luo sarjalle yhtenäisen ilmeen.

Koska suurimman osan kankaista painatimme itse, tarkoitti se myös sitä, että sekoitimme värit itse. Tämä taas tarkoitti sitä, että väri saattoi muuttua suunnitelmastani, jonka olin tietokoneella tehnyt. Saimme mielestäni kuitenkin värit toistumaan suunnitelmien mukaisesti.

Pohjakankaat

Kävimme keskustelua projektin aluksi ja projektin edetessä millaisia kankaita tulemme käyttämään millekin painokuosille. Olimme sitä mieltä että, tahdomme käyttää mahdollisimman erilaisia kankaita, joka myöskin tulisi korostamaan kuosien erilaisuutta.

Lopulta kuitenkin annoin Piialle vapauden valita kankaat kuoseihin. Luotin siihen, että Piia tietää kankaista ja niiden käyttäytymisestä huomattavasti enemmän kuin minä, joten koin luontevaksi antaa Piialle päätäntävällän asiassa. Olen tyytyväinen Piian valitsemiin kankaisiin ja valitut kankaat korostavat onnistuneesti jokaisen kuosin erilaisuutta ja sopivat kuoseihin loistavasti.

Silkkipaino

Neljä kuoseista olivat sellaisia, että pystyimme painamaan ne itse silkkipainolla. Tämä oli hyvä, sillä budjettimme oli minimaalinen ja koulun välineillä silkkipaino oli edullisin mahdollinen tapa saada kankaita painetuksi. Kankaiden painaminen itsessään oli kuitenkin hidasta ja hermostuttavaa puuhaa, sillä virheitä ja epäonnistumisia tuli jatkuvasti. Painamisen edetessä opimme koko ajan lisää ja loppua kohden painaminen alkoi sujua paremmin ja nopeammin.

Esimerkiksi Skissi-kuosissa valitsemamme kangas oli hyvin ohutta ja "lirua". Tämä vaikeutti painamista monestakin syystä. Ensinnäkin kankaan läpikuultavuus ja ohuus aiheutti sen, että kangas ei imenyt itsensä painoväriä ja näin painoväriä saattoi helposti tulla kankaalle liikaa seulan läpi. Tällöin valkoiset,

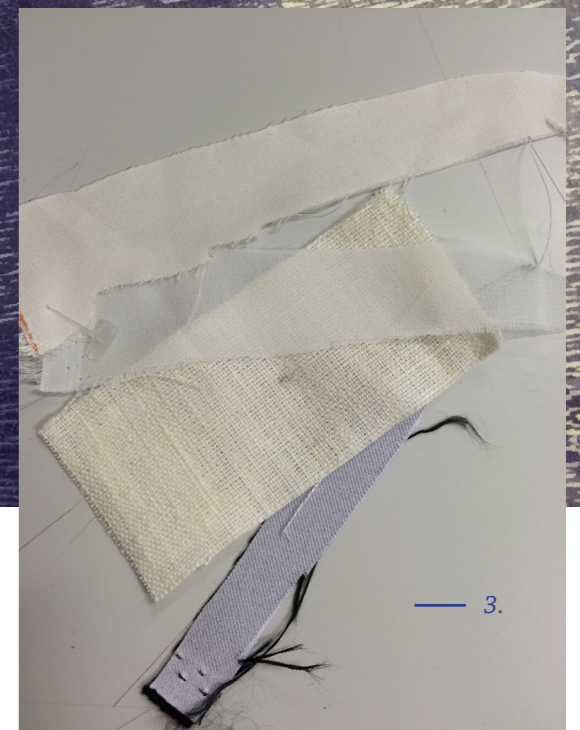
1. Skissi-kuosia oli haastava painaa, ja väriä tuli helposti kankaalle liikaa. Paikkapaikoin kangas oli kokonaan painovärissä.
2. Värien sekoitusta, apuna sekoituksessa käytimme tulostettuja kuvia kuoseista.
3. Pohjakankaat itse painaimme neljään kuosiin.

1.

2.

3.

1. Väre-kuosin painamista silkkipainolla.
2. Digipainosta tullut viallinen kangas.

kankaanväriset osat kuosista menivät tukkoon ja koko kangas oli paikkapaikoin värissä. Kankaan hento olemus taas aiheutti sen, että kangas piti kiinnittää teipillä kiinni painopöytään koko kankaan reunan matkalta. Muuten kangas olisi painovaiheessa tarttunut seulaan kiinni ja kangas olisi liikkunut ja näin olisi seuraava painallus tullut väärään kohtaan.

Toinen hankaluus oli Kulmio-kuosin kanssa. Valitsemallamme hampukankaalla on ihana luonnollinen tuntu ja struktuuri pinnassaan. Tämä kankaan epätasaisuus vaikeutti painamista, sillä väri ei aina tavoittanut kaikkia kohtia kankaassa. Varsinkin jos väriä laitettiin seulaan vähän, oli lopputulos heti kuluneen näköinen.

Muiden kankaiden painamisessa ei ollut ongelmia. Kankaat olivat silkkiä ja pimennysverhoa, jotka molemmat käyttäytyivät hyvin painopöydällä.

Digiprintti

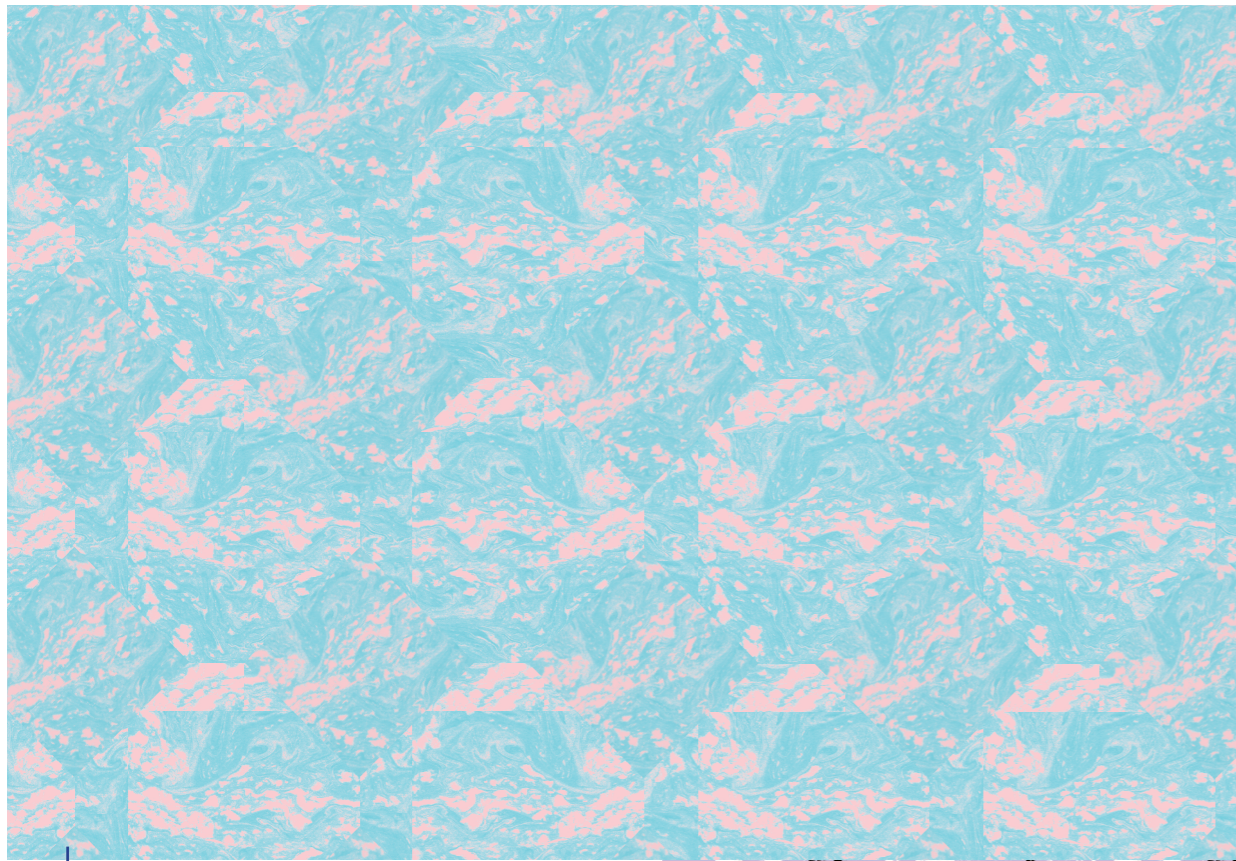
Marmoroinnin ja vesivärin hienot sävyerot olisi ollut mahdoton toteuttaa itse painaen, niinpä päädyimme painattamaan nämä kaksi kuosia digiprinttinä. Lähestyimme useita painoja Suomessa ja otimme selvää heidän painattamistaan kankaista ja niiden laadusta. Lopulta päädyimme käyttämään Printscorpion palveluita. Saimme heiltä myös -15% alennuksen, mikä oli suuri etu meille.

Saimme heiltä kangasnäytteet ja valitsimme saman kankaan molempiin painettaviin kuoseihin, sillä ensimmäinen neliö painettavaa kangasta on kalkein. Niinpä kokosin tiedoston, johon laitoin molemmat kuosit ja koska kuosit piti lähettää 1:1, tuli tiedostosta todella iso. Kankaan leveys oli 1,5 m, marmorikuosia kankaasta oli 2 m ja loput 3 m oli vesivärikuosia.

Kankaan toimituksessa meni noin viikko ja harmiksemme huomasimme, ettei tilaus ollut aivan sitä mitä halusimme. Palazzo-kuosi oli onnistunut täydellisesti. Drip Drop-kuosi oli jostain syystä skaalautunut eri malliseksi sekä kuosi oli muuttunut yllättäen sini-vaaleanpunaiseksi raidaksi. Otin välittömästi yhteyden painoon, mutta he eivät osanneet sanoa mistä virhe johtui. Lähetin painoon uudestaan vain pilalle menneen Drip Drop-kuosin ja myös kuvakaappauksen omalta näytöltäni, miltä kuosin kuuluisi näyttää. Alle viikon kuluttua sain onnistuneen painokankaan postista, ilman lisäkuluja.

Lopulta olen hyvin tyytyväinen digiprintistä tulleisiin kankaisiin, värit täsmäsivät täydellisesti suunnitelmaani ja kuosit näyttivät paremmilta kuin osasin edes ajatella.

Lopulliset kankaat

Palazzo

Marmorointi oli minulle täysin uusi tekniikka. Meni useampi päivä kokeillessa erilaisia tapoja marmoroida ja löytää paras tapa saada vahvat sävyt ja mielenkiintoiset kuviot. Marmoroinnissa mukavaa oli silmäni miellyttävä sattumanvaraisuus ja luonnollisuus.

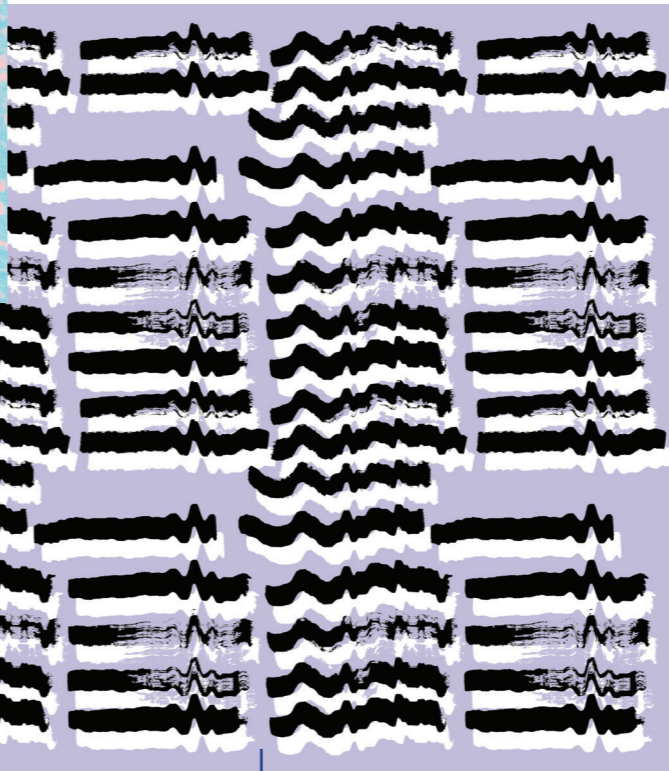
Marmorin sattumanvaraisuuden vastapainoksi kokeilin rohkeasti leikellä saatua marmoripintaa paloiksi ja asettelemalla paloja yhteen luoden kuosin. Kokeilujen kautta löysin mielenkiintoisen rytmin ja vaihtelun luonnolliseen marmorivirtaan.

Väre

Väre-kuosissa käytin mustetta ja sivellintä. Kiharat Väre sai, kun skannasin viivoja tietokoneelle ja skannauksen aikana heilutin alkuperäisesti suoria siveltimen vetoja. Kiharista kuikeroista tuli mukavan sattumanvaraisen oloisia tekniikkansa ansiosta. Kopioidulla luotuja kuikeroita sain kuosiin miellyttävää kolmiuloitteisuutta.

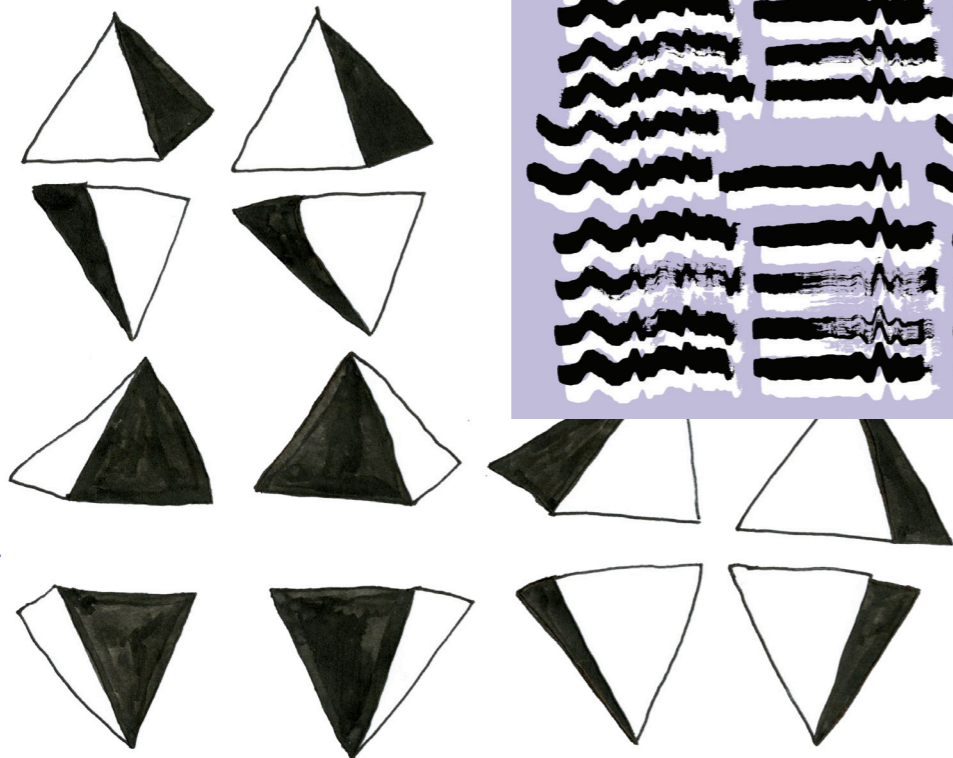
Kulmio

Graafinen Kulmio-kuvio syntyi jo ennen oppinäytetyöprojektin alkua kiinnostuksesta printteihin. Ensitapaamisellamme esittelin Piialle jo tekemiäni kuoseja, joiden seassa oli myös tämä kyseinen Kulmio-kuosi. Alunperin kuosi on tehty ystävälleni sisustustauluksi. Kuosi on tehty mustetta ja sivellintä käyttäen. Ajattelimme isojen geometrinen kolmioiden tuovan ryhtiä kuosisarjaan ja niin se lopulta myös päättyi mukaan lopulliseen kuosisarjaan.

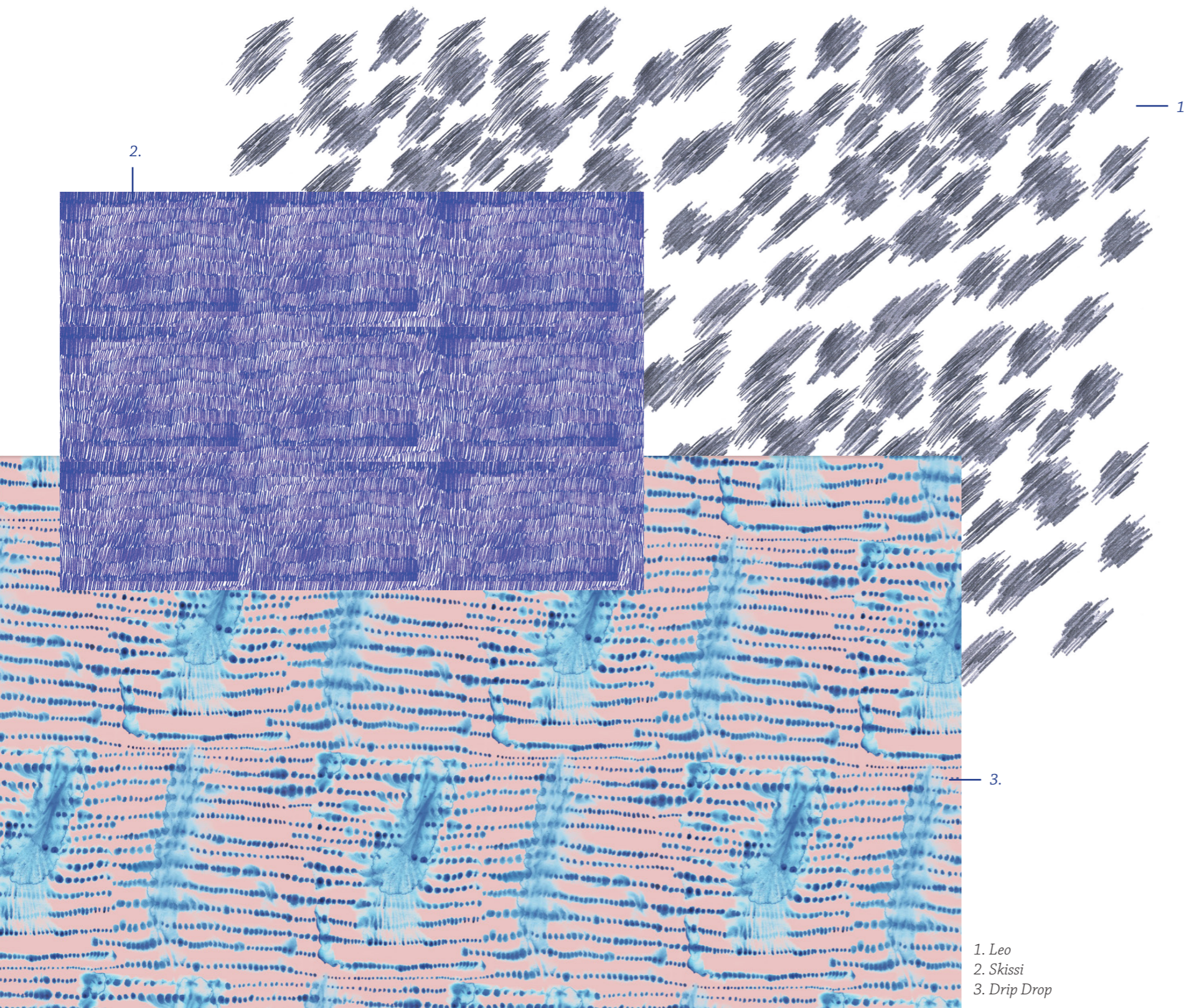
1.

2.

2.

1. Palazzo
2. Väre
3. Kulmio

Leo

Lyijykynä-kuosi ajatuksena oli herkät lyijykynän jättämät "suhrut". Kuosin idea katosi valitettavasti valitsemallamme painotekniikalla. Kuosi menetti herkkyytensä sekä viivantuntu katosi valmiissa kankaassamme. Jotta viiva olisi säilynyt kuosissa suunnittelemallani tavalla, olisi kangas pitänyt toteuttaa digiprinttinä eikä silkkipainolla. Valitettavasti budjettimme ei sallinut moista ja näinpä päädyimme painattamaan tämänkin kuosin itse silkkipainolla.

Skissi

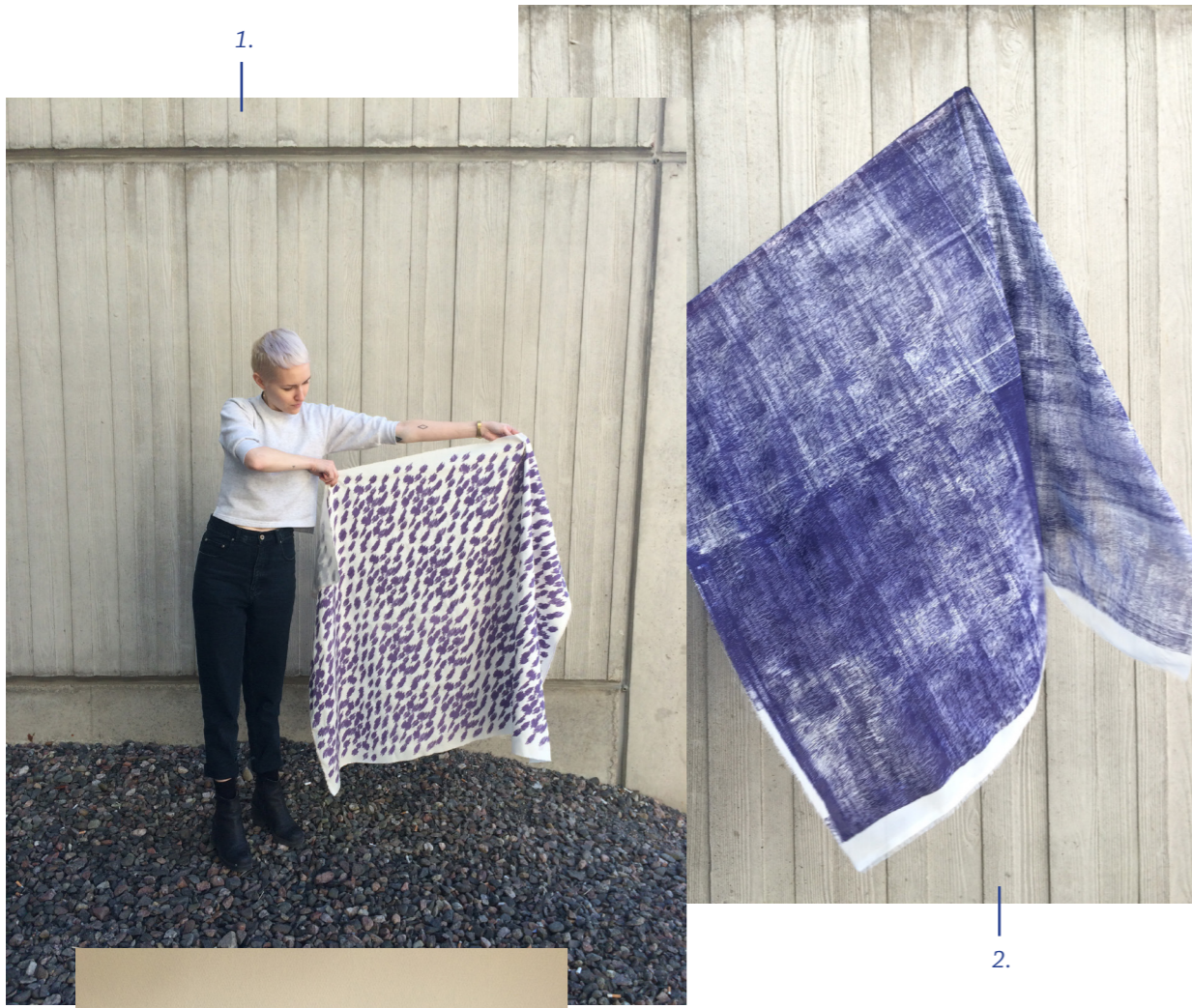
Kuulakärkikynä-printin ajatus lähti kynän jättämästä jäljestä ja miltä se näyttäisi täyttäessään koko kankaan. Kynän jälkeä rikoin samaan tapaan kuin marmorikuosissakin ja näin kokeilujen kautta päädyin lopulliseen tulokseen.

Painaessamme kuosia todella ohuelle kankaalle luulimme aluksi epäonnistuvamme täysin koko kankaan painamisessa. Paikoitellen väriä tuli todella vähän ja paikoitellen aivan liikaa, mutta värin kuivuttua huomasimmekin "epäonnistumisen" tehneen kuosista vain elävämmän ja mielenkiintoisemman.

Drip Drop

Vesiväri-kuosissa ideana oli tehdä tavallista pilkkukuosia, mutta sen erikoisuutena on se, että pilkut levähtävät paikkapaikoin. Ongelmakseni tässä kuosissa tuli se, kuinka saada kuosi painoraportiksi, eli jatkumaan joka suuntaan luontevasti. Yritin monta kertaa tehdä koko kuosia uudestaan vesivärein tehtävää helpottaakseni, mutta tuloksetta. Lopulta sain tietokoneella muokkaamalla toistumisen onnistumaan kohtalaisen hyvin. Kuosi toimi vieläkin paremmin kankaalle tulostettuna kuin tietokoneelta katsottuna ja raportti tuntui onnistuneen hyvin, kun katsoo lopullista kangasta.

- 1. Leo
- 2. Skissi
- 3. Drip Drop

- 1. Leo
- 2. Skissi
- 3. Drip Drop
- 4. Kulmio
- 5. Palazzo
- 6. Väre
- 7. Silkkipainolla painetut kankaat

Yhteistyö

Työskentely ja yhteistyö lahjakkaiden ja luovien ihmisten kanssa oli inspiroivaa. Aikaisemmissa projekteissani en ole osannut hyödyntää koulumme muiden opiskelijoiden osaamista. Nyt pääsin työskentelemään niin vaatesuunnittelijan kuin valokuvaajankin kanssa. Alallamme verkostoituminen on tärkeää ja tähän olen herännyt vasta opiskelujeni loppumetreillä.

Kankaat vaatteiksi

Kaikkien kankaiden ollessa valmiita luovutin kankaat Piian käsittelyyn ja hän alkoi työstää kankaita vaatteiksi. Omien sanojensa mukaan Piia haki inspiraatiota mallistoon 1990-luvun ”sporttityylistä”. Lisäksi mallistossa on havaittavissa naisellisia Aasia-vaikutteita.

Luotin Piian osaamiseen ja hän toteuttikin upean viiden asun malliston, vaikka aikataulu olikin todella tiukka. Asuissa oli paljon hienoja yksityiskohtia ja kankaita oli mielestäni yhdistelty erinomaisella maulla.

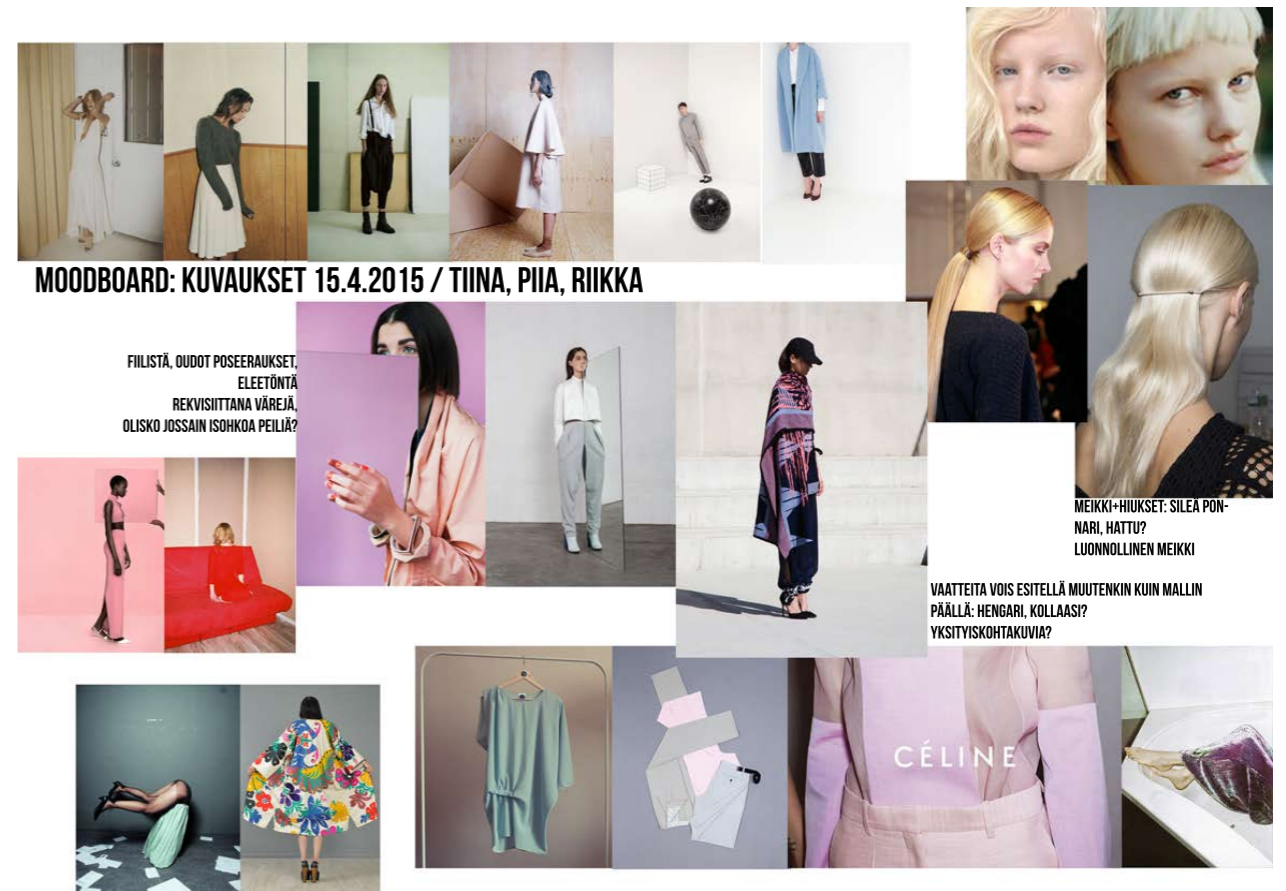
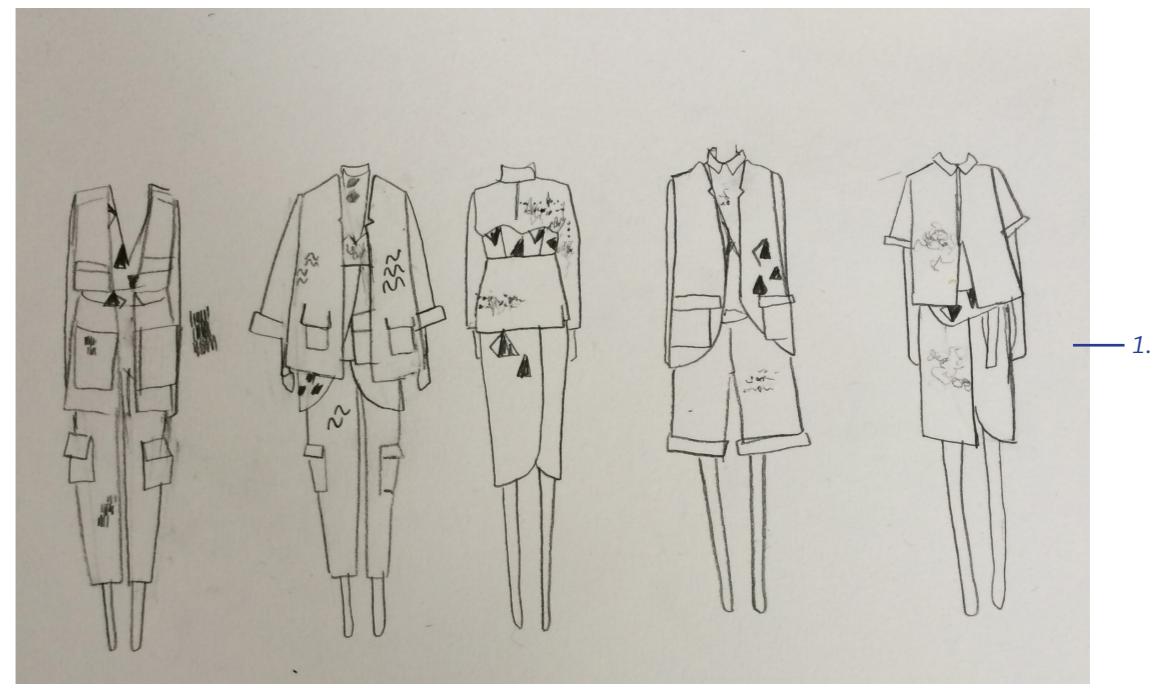
Malliston valmistuttua nimesimme malliston Kollaasiksi. Nimi kuvastaa hyvin meidän yhteistyötämme ja töidemme yhdistymistä. Mallistossa myös painokankaiden yhdistely toisiinsa tuo mieleen kollaasitekniikan.

Kuvaukset

Valokuvaaja Tiina Eronen kuvasi valmiin malliston kuvat lookbookiin. Tiinalla oli ajatus kuvata mallisto asuntonsa pyykkituvassa, jossa värikkäät turkoo-sit seinät ja mielenkiintoiset yksityiskohdat olisivat leikitelleet kuosien ja asujen kanssa. Kuvauspäivän aamuna menimme aikaisin Piian kanssa valmistelemaan kuvauspaikkaa Tiinan luokse, jottei mallin tarvitsisi odotella turhaan. Tiina kertoi, ettemme pääsisi pyykkitupaan kuvaamaan, sillä se oli varattu. Tiina ehdotti, että kuvaisimme malliston Tiinan kotona. Se kävi meille ja onneksemme Tiina omisti paljon hienoja tavaroita, joita pystyimme käyttämään kuvien rekvisiittana.

Mallin saapuessa paikalle olimme valmiita kuvaamaan. Kuvauspäivä sujui hyvin ja kuvista tuli kerta kaikkiaan upeita.

1. Piian luonnos kuosien pohjalta mallistoon.
2. Piian kokoamaa moodboardia kuvauksia varten. Työskentellessä useiden ihmisten kanssa visuaalisen kollaasin luominen helpottaa keskustelua yhteistyökumppaneiden kanssa.

2.

Lookbook

Kollaasi
s / s ' 16

Opinnäytetyön aikana pääsin todella kokemaan mitä kankaan suunnittelu ja toteutus pitää sisällään. Kaikenkaikkiaan olen todella tyytyväinen suunnittelemiini kankaisiin ja sain loistavan työnäytteen tekstiilisuunnittelusta.

Projekti venyi alkuperäisestä aikataulusuunnitelmasta reilusti ja suunnittelemani kuoseja yli puoli vuotta tuijottaneena olin jo hieman kyllästynyt omiin tuotoksiini. Kuitenkin kun saimme ensimmäiset kankaat painettua, näyttivät kankaat silmäni upeilta. Kankaan elävyys ja liikkuminen luo kuosiin oman kolmiulotteisuutensa verrattuna tietokoneen näyttöltä tuijottamiini kuoseihin. Tämän jälkeen kankaat jalostuivat vielä asuiksi ja taas sain yllättyä positiivisesti tuotoksistani.

Projektin eri vaiheista olen julkaissut kuvamateriaalia sosiaalisessa mediassa ja palaute on ollut positiivista niin tutuilta kuin tuntemattomiltakin.

Kiitokset

Tahdon kiittää projektini onnistumisesta ennen kaikkea lahjakasta Piia Honkasta, ilman Piian ammattitaitoa lopputulos ei olisi ollut näin näyttävä.

Tahdon kiittää myös Tuija-Maija Piirosta. Hänestä oli suuri apu kankaan painannassa ja hänen neuvonsa olivat arvokkaita projektin onnistumisen kannalta.

Valokuvaaja Tiina Erosta joka tallensi malliston kuvien muotoon. Lahjakas kuvaaja, joka toi projektiin mukaan omaa näkemystään.

Malli Helmi Saarekas, lookbookista tuli mallin ja valokuvaajan avulla uskottava ja tyylikäs paketti.

Mikko Hämäläiselle ja Heidi Holopaiselle erityiskiitos tukemisesta projektin aikana.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

**Marianne Aav, Harri Kivilinna,
Eeva Viljanen:**

Maija Isola - Elämä, taide ja Marimekko
Art-Print Oy, 2005

Kirsi Niinimäki, Marjo-Riitta Saloniemi:

Kretongista printtiin
Maanhenki Oy, 2008

Maija Pellonpää-Fors:

Kankaanpainanta, välineet,
suunnittelu, painaminen
Gummerus, 2009

**Hilkka Rahikainen-Haapman,
Eeva Kaarakka, Marja-Terttu Vuorimaa:**

Marimekkoilmiö
WS Bookwell Oy, 2001

**Marianne Aav, Harri Kivilinna,
Eeva Viljanen:**

Marimekkoelämää
Art-Print Oy, 2011

Leena Maunula, Rebecka Tarschys:

Annika Rimala 1960-2000
Väriä Arkeen
Libris, 2000

Melanie Bowles, Ceri Isaac:

Digital textile design
Julkaistu 2009

Ilona Partanen, opinnäytetyö:

Vaihtoehtoinen paratiisi
Lahti, 2011

Sähköiset lähteet

<http://www.forssanmuseo.fi>

<http://www.finlayson.fi>

<http://www.lapuankankurit.fi>

<http://sophiesalekari.com>

<http://www.saanajaolli.com>

<http://www.rh-studio.fi>

<http://www.kauniste.com>

<http://www.satumaaranen.com>

<http://www.vimmacompany.com>

<https://fi.wikipedia.org>

http://www.pantone.com/pages/pantone/color_xref.aspx

Sähköpostihaastattelut

Aino-Maija Metsola,

1.8.2014

Ilona Partanen,

17.8.2014

Kuvalähteet

Kuva sivulla 8,
Tiina Eronen, 2015

Kuva sivulla 10,
Riikka Hoskola, 2015

Kuvat sivuilla 12-13,
viitattu 22.4.2015 :

1. <https://fi.pinterest.com/pin/102879172712627506/>
2. <https://fi.pinterest.com/pin/403142604116320632/>
3. <https://fi.pinterest.com/pin/519391769499320131/>
4. <https://fi.pinterest.com/pin/403142604116320596/>
5. <https://fi.pinterest.com/pin/403142604116320652/>
6. <https://fi.pinterest.com/pin/102879172712633779/>
7. <https://fi.pinterest.com/pin/403142604116320533/>
8. <https://fi.pinterest.com/pin/403142604116320647/>
9. <https://fi.pinterest.com/pin/403142604117145802/>
10. <https://fi.pinterest.com/pin/403142604116320696/>
11. <https://fi.pinterest.com/pin/519391769499320130/>
12. <https://fi.pinterest.com/pin/403142604116320446/>

Kuvat sivuilla 14-15,
Riikka Hoskola, 2015

Kuvat sivuilla 16-19 :
Kirsi Niinimäki, Marjo-Riitta Saloniemi:
Kretongista printtiin
Maanhenki Oy, 2008

Kuvat sivuilla 20-21, 1-4 :
Kirsi Niinimäki, Marjo-Riitta Saloniemi:
Kretongista printtiin
Maanhenki Oy, 2008

Kuva 5,
viitattu 22.4.2015:
<http://im.mtv.fi/image/4778562/portrait/368/614/9643bcb-6456543f791e223f5e6537eea/Fy/marimekko-8.jpg>

Kuvat sivuilla 22-23:
Kirsi Niinimäki, Marjo-Riitta Saloniemi:
Kretongista printtiin
Maanhenki Oy, 2008

Kuvat sivuilla 24-25, 1-5:
Kirsi Niinimäki, Marjo-Riitta Saloniemi:
Kretongista printtiin
Maanhenki Oy, 2008
Kuva 6,
viitattu 23.4.2015:
<http://site.alwaysmod.com/blog/wp-content/uploads/2008/07/marimekko-hetkia.jpg>

Kuvat sivuilla 26,
Riikka Hoskola, 2015

Kuvat sivuilla 28-29,
Riikka Hoskola, 2015

Kuvat sivuilla 30-31,
1-2 *Riikka Hoskola, 2015*
3 *Piia Honkanen, 2015*

Kuvat sivuilla 32-33,
1 *Piia Honkanen, 2015*
2 *Riikka Hoskola, 2015*

Kuvat sivuilla 34-37,
Riikka Hoskola, 2015

Kuvat sivulla 38,
1-2 *Riikka Hoskola, 2015*
3 *Piia Honkanen, 2015*

Kuvat sivulla 39,
4 *Riikka Hoskola, 2015*
5 *Piia Honkanen, 2015*
6-7 *Riikka Hoskola, 2015*

Kuvat sivulta 41,
Piia Honkanen, 2015
Moodboard, Pinterest

Kuvat sivuilta 44-54,
Tiina Eronen

